

§ 11 Verksamhetsplan och budget för valnämnden 2024-2026

Diarienummer: VN2023/10

Valnämnden beslutar

att godkänna förslag till verksamhetsplan och budget för valnämnden 2024-2026.

Sammanfattning

I dialog med valnämndens ordförande har förvaltningen tagit fram förslag till verksamhetsplan och budget för valnämnden 2024-2026 som baseras på tre specifika mål;

- Stärka kontinuiteten och kunskapen i nämndens processer.
- Säkerställa informationen inför och under val.
- Säkerställa en stabil organisation inför genomförandet av Europaparlamentsvalet 2024.

Verksamhetsplanen talar om hur man avser att arbeta under kommande år för att uppnå målen och röra sig i riktning mot Tranås kommuns vision.

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag att genomföra val. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges mål är begränsat.

Kommunledningsförvaltningens förslag på budget 2024 för valnämnden är en ram om 596 tkr. För mellanvalsåret 2025 är budgetförslaget 104 tkr och år 2026, när det är val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, finns en preliminär ram om 606 tkr.

Den totala kostnaden för valen 2022 uppgick till ca 1,1 mnkr, varav 550 tkr var statsbidrag för förtidsröstningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2023-08-31, verksamhetsplan

Förslag till verksamhetsplan och budget för valnämnden 2024-2026

Beslutet skickas till

Diariet

TRANÅS
KOMMUN

Verksamhetsplan och budget

Valnämnden 2024 - 2026

Beslutande

Datum och paragraf

Diarienummer

Beslutande organ

Klicka här för att ange datum., § 999

XXXÅÅÅÅ/X

Innehållsförteckning

1.	Nämndens uppdrag enligt reglemente	3
1.1	Organisationsbeskrivning	3
1.2	Uppdrag och ansvarsområden	3
2.	Verksamhetsåren 2024–2026	3
2.1	Strategier och prioriteringar	3
3.	Utmaningar och framtida utveckling	4
4.	Mål, ekonomi och övriga nyckeltal	5
4.1	Nämndens kommunövergripande mål	5
4.2	Nämndens ekonomi	5
4.2.1	Driftbudget 2024 samt plan 2025-2026	5
4.2.2	Äskande	6
4.2.3	Investeringsbudget 2024 samt plan 2025-2026	6
4.3	Nämndens egna mål och indikatorer	6
5.	Medarbetare	6

1. Nämndens uppdrag enligt reglemente

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen samt lagen om kommunala folkomröstningar eller liknande förfaranden. Det innebär att valnämnden är lokal valmyndighet och bland annat utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning och svarar för den preliminära rösträkningen på valdagen.

1.1 Organisationsbeskrivning

Valnämnden har ingen egen personal anställd utan biträds av personal anställd vid kommunstyrelsens förvaltning.

Ett allmänt val kräver arbetsinsats från 3-4 personer från januari till november valåret. Valnämnden anställer röstmottagare till samtliga val- och röstningslokaler. Totalt timanställs cirka 150 röstmottagare på valdagen fördelat på 10 vallokaler. Till förtidsröstningen anställs cirka 20 röstmottagare.

1.2 Uppdrag och ansvarsområden

Valnämnden ansvarar lokalt för genomförandet av de allmänna valen som sker vart fjärde år, samt val till Europaparlamentet vart femte år. Kommunen ansvarar för såväl processen under valdagen som under förtidsröstningsperioden. Mellan valåren bedrivs verksamheten i mindre omfattning.

2. Verksamhetsåren 2024-2026

Den 9 juni 2024 genomförs val till Europaparlamentet. Arbetet med detta påbörjas hösten 2023 och kommer att intensifieras under våren 2024.

Val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige äger rum 2026.

2.1 Strategier och prioriteringar

Kansliavdelningen avser att införskaffa ett it-baserat valadministrativt system för att kvalitetssäkra och minska sårbarheten i valadministrationen. På så sätt kommer verksamheten även att kunna effektivisera sina processer samt säkerställa snabba och säkra kontakter mellan valkansliet och röstmottagarna under valets genomförande.

Det är av yttersta vikt att valen kan genomföras så säkert som möjligt. Personalstyrkan utöver kansliavdelningens (som fungerar som valkansli) behöver utökas då valadministrationen över 3-5 års sikt bedöms att öka. Det finns också risk för att kommande lagändringar kommer att innebära ytterligare kostnadsökningar.

3. Utmaningar och framtida utveckling

Under 2022 genomfördes allmänna val och nämndens analys av genomförandet kommer ligga till grund för genomförande av kommande val.

Lagstiftningen för ökat skydd av valhemligheten ställer höga krav på nämnden att finna ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade val- och röstningslokaler. Utvärderingen av de lokaler som användes 2022 kommer ligga till grund för den kommande inventeringen av lokaler inför genomförandet av val till Europaparlamentet 2024.

I det så kallade Tidöavtalet så anges att vallagen ska analyseras. Så här står det:

“
Tillsätt en parlamentarisk kommitté med uppdraget att se över dagens svenska valsysteem med partispecifika valsedlar och dess påverkan på demokratin avseende exempelvis valdeltagande och rättssäkerhet, med beaktande av Valmyndighetens tidigare synpunkter. Utredningen bör också ha i uppdrag att analysera för- och nackdelarna med ett system med gemensamma valsedlar, samt och inhämta kunskap från länder som i dag har sådana system.”

Den 15 februari 2023 lämnade Valmyndigheten över sin erfarenhetsrapport till regeringen *Erfarenheter från valen 2022*. I rapporten redovisar Valmyndigheten erfarenheter av 2022 års val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. I rapporten beskrivs myndighetens erfarenheter och insamlade synpunkter från länsstyrelser, kommuner, utlandsmyndigheter och partier på genomförandet av valen med fokus på ett antal områden som behöver förbättras i syfte att öka säkerhet, effektivitet och rättssäkerhet i processen. Den nya lagstiftningen som innebär avskärmade valsedlar har särskilt följts upp och beskrivs.

Valmyndigheten har erfarit att 2022 års val har präglats av problem som har förutspåtts i förväg från valadministrationen, centralt, regionalt och lokalt. Valmyndigheten ser ett valsysteem i stort behov av förändringar och i en betydligt snabbare takt än vad som skett hittills, där förbättringsmöjligheter tas tillvara innan problem uppstår och lagstiftning ändras och underhålls regelbundet. Behoven har framförts under ett antal år och utmaningarna blir större för varje val, vilket påverkar säkerheten i valgenomförandet och riskerar att långsiktigt minska förtroendet för detsamma.

Nämnden kommer att följa resultatet av Valmyndighetens rapport samt utfallet av Tidöavtalet. Det pågår även andra utvärderingar, bland annat vid flera av landets universitet och högskolor, och nämnden kommer även följa resultatet av dessa.

Den 9 juni 2024 genomförs val till Europaparlamentet. Arbetet med detta påbörjas hösten 2023 och kommer att intensifieras under våren 2024.

Den ökade polariseringen inom flera områden i samhället påverkar förutsättningarna för att genomföra demokratiska val. Ojämligheten i levnadsvillkor ökar, både mellan individer och mellan olika bostadsområden. Inkomstskillnaderna växer liksom skillnaderna i sysselsättning och hälsa. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare.

Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av icke demokratiska krafter och metoder.

4. Mål, ekonomi och övriga nyckeltal

Tranås kommunkoncern arbetar med följande kommunövergripande mål utifrån beslutade hållbarhetsstrategier:

- Fler kommuninvånare i arbetsför ålder som också är i arbete (ekonomisk hållbarhet)
- Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga (social hållbarhet)
- Ökad upplevd och faktisk trygghet
- Minskade koldioxidutsläpp (ekologisk hållbarhet)
- Ökad tillgång till rätt kompetens

Varje mandatperiod fastställer nämnden mål och indikatorer. Nämnden redovisar hur målen ska mätas samt följas upp.

4.1 Nämndens kommunövergripande mål

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag att genomföra val. Det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges mål är begränsat.

Mot bakgrund av att valdeltagandet sjönk, såväl i Tranås kommun som i riket vid valen 2022, behöver insatser göras för att öka valdeltagandet. Insatser för detta bör ske i samarbete mellan valnämnden och demokratikommittén, där valnämnden som myndighet har ett regelverk att arbeta inom. Valnämndens uppdrag är att möjliggöra för alla som vill rösta att kunna göra det, att valhemlighetens säkras och att fusk inte kan förekomma.

4.2 Nämndens ekonomi

4.2.1 Driftbudget 2024 samt plan 2025-2026

Avdelning (tkr)	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Valnämnden			
Summering	596	104	606
Tilldelad preliminär ram	596	104	606
Avvikelse	0	0	0

Vid valåren 2024 och 2026 utökas valnämndens budget med 500 tkr.

Den totala kostnaden för valen 2022 uppgick till ca 1,1 mnkr, varav 550 tkr var statsbidrag för förtidsröstningen.

4.2.2 Äskande

Äskande	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Summering	0	0	0

4.2.3 Investeringsbudget 2024 samt plan 2025-2026

Valnämnden har ingen investeringsbudget.

4.3 Nämndens egna mål och indikatorer

Nämndmål: Stärka kontinuiteten och kunskapen i nämndens processer.

Nämndmål: Säkerställa informationen inför och under val.

Nämndmål: Säkerställa en stabil organisation inför genomförandet av Europaparlamentsvalet 2024.

5. Medarbetare

Ej relevant för valnämnden.